

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Falusi szokás.

„Ismét megöltek egy sváb legényt. . .“

(T. Z.) Huszonöt esztendőn keresztül soha senki sem hallotta a sváb legénynek, Melcher Mártonnak a nevét. És ime a huszonhatodikban előáll és bemutatkozik. Bemutatkozik, de nem ám mint egyszerű kukoricaszárát hordozgató sváb legény — hanem mint szenzáció. Megtörtént vele egy különös eset, amivel jogot szerzett magának arra, hogy felülemelkedjék a falu köznapiságján és a neve az újságba kerüljön. Megengedte történni azt: hogy agyonüssék. E pillanattól fogva Melcher Márton a miénk testestől-lelkestől, halála egész történetével, életének legkisebb epizódjával együtt. A halál különlegessége megsemmisítette az egyszerű sváb legényt a falu egyedét és helyette felavatta a tetemet, mely egy két ablakos kis német ház előtt feküdt művészi borzalmassággal összeütött koponyával — érdekes, tanulságos esetté. Az élő az utolsó pillanatig egyebet sem tett, mint élt. A maga szűk társadalmán soha felül nem emelkedett, mindenkor beleolvadt a falu szürke egyhangusá-

gába. De a halála kiemelte őt onnan és ráterelte a tetemre a nyilvánosság ezerszemű tekintetét. A falu nem nagy fontosságot tulajdonított az esetnek. Azok az egyszerű emberek: akik tisztességesek, vallásosak, hiszékenyek, hamar napirendre térnek Melcher Márton fölött már csak azért is, mert az ilyesféle a legujabban szokásszámba megy.

A tény borzalmassága nem hagy mélyebb nyomokat lelkükben, inkább a következményeket mérlegelik a kalmár cinizmusával és azon vitatkoznak: vajjon a törvény mennyit fog adni büntetésképen a tetteseknek és mennyi pénzbe fog az ügyvédi közbenjárás kerülni! Ez ő náluk az esetnek egyedüli érdekessége.

Szenzációt Márton legény nem tudott a falujában okozni csak azért, mert nem vele történt meg ez eset először! Előttünk azonban már másként áll Melcher Márton. Ha nem is szenzáció, de mindenesetre egy áldozat, akit a társadalom káros körülményei készítettek arra, hogy koponyáját kiszolgáltassa a halálos csapásoknak. Ne képzeljük

mindjárt az óriási ösztársadalmat, elégedjünk meg egyelőre a sváb falu társadalmával.

Mi őt tartjuk bűnösnek! Ő volt oka annak, hogy az a derék szál legény elpusztult, hogy a nemzetnek kevesebbje van egy munkás polgárral, hogy vele eltöröltek e földről egy egész generációt, Melcher jövendő családját. A gyilkosok érdektelen mellékszereplők, egyszerű végrehajtók, akik csak abban tültek ki: hogy megbízatásuknak meszterileg feleltek meg.

Melcher Márton halála egy és ugyanazon öszsbűnnek az eredménye, amely ez ideig százával küldötte a hozzá hasonlókat a másvilágra és a melynek kutforrása ott van a sváb legény tipikus fejlődési processusában.

A sváb legény életében van egy periódus, amikor ő kívül van helyezve minden emberi társadalmon. Ez a korszak a tizennegyedik évével kezdődik és tart addig, amíg meg nem nőstül; rendszeren 19—20 éves koráig. Kivételt csak a katonáskodás képez, mert akkor később következik be a nőstülés. Ezen idő alatt nem megy emberszámba. Va-

A BÁCSKA tárcája.

Mi lesz velem. . . .

Mi lesz velem, hogyha te is el fogsz hagyni
Ha majd te is elmegy messze tájra
Zokogó jajszóval foglak-e siratni
Kelő hajnaltájon, csendes alkonytájba??
Föl fogom-e verni siró panaszzommal
A mély rengeteget, a virágos rétet,
Avagy csak hallgatag, néma fájdalommal
Foglak-e keresni mindenfelé téged?

Óh mondd mit teszek majd árván, elhagyottan,
Ha majd nem lesz senkim széles e világon?
Ha majd a remény is halni készült ottan
Hol eddig napfény volt, fűszálon, virágon,
Ha majd éjjelenként, lázas, égő szemmel
Magam előtt látom babonás szépséged,
Ha szivem tele lesz kinnal, gyötrellemmel
Átkozni foglak-e csalfa kis lány téged?

Oh mondd mi lesz, ha majd romba döntve
[minden,
Szerte-széjjel foszlik lelkem tündér álma.
Utolsó reményem ha majd elveszitem
S égő kinnal egyéb nem marad utána?

S azután mi lesz, ha egyszer, nemsokára,
Meghalom hogy azé a másiké lettél?
. . . Öszfegom tenni két kezem imára
Imádkozom érted, a miért szerottél!

Richardt Károly.

Fürdő levelek.

Irja: T. Z.

— Akt tanulmányok egy világfürdőn. —

I.

Villa San Pietro: július hó.

Itt vagyok ismét — micsoda kifejezhetetlen boldogság!

A „Germania Hof“ vastag portása földig emeli aranybordnis káppijét és méltóságteljes hajlongással üdvözöl: „Villkommen Herr Baron!“ Amikor először voltam itt, megütköztem a magas tituluson, majd felülkerekedtem bennem a hazai demokrata, a fürdőző parvenu és hamarjában egy jó nyaklevest akartam oda-sózni a címekkel pumpoló németnek vastag ábrázatára. — De azután meggondoltam a dolgot.

Végre is, mi közöm hozzá, ha bárónak titulál? Én ugyan sohse mondtam neki azt,

hogy az vagyok, de azt se, hogy nem vagyok az. Így hát belenyugodtam sorsomba, amely nem is oly kellemetlen. De feltettem magamban, ha már ki nem kerülhetem azt, hogy arisztokratának vesznék (mert itt senki sem kerülheti el, miután így hozza magával a fürdő előkelősége!) végtelen nagy arisztokrata leszek addig, amíg borraivalóra nem kerül a sor, mert abban a pillanatban smucigabb frátert nem fog találni nálammal se a portás, se a szobalány, lifteur, házi, kimenő és reprezentáló szolgál, cicerone stb.

Ugy is tettem és ők nem is haragudtak ezért. Csak később tudtam meg, hogy a sok címzés a reklámhoz tartozik és amit rajtunk, a talmi mágnásokon be nem szednek, beszedik azt kamatostul a kékvérűeken. Azokon t. i. mindig beszedik azt, ami mutatós pénzdolog — csak a hazafiságot ritkán!

Ebből már most mindenki tudhatja, hogy én ez alkalommal már nem ütköztem meg a portás mephistói megalázkodásán, sőt egy torreadorhoz illő grandezzaival rávertem a vállára: Wie geht's lieber Mayer (nem tudtam hamarjában, Liebermayernek hívják-e, vagy csak demokratikusan: Mayernek) — Sind viele von uns — Magnaten?

Én ugy értettem, hogy a magyar mágnások közül, ő pedig ugy vette: „közülünk“ és ezért édeskés mosolylyal az ajkán felelte:

lami különös individuummá válik, amely a külsőben emberi alany ugyan, a bensőben azonban roppantul hasonlít az állathoz. A sváb ezt a korszakot a „bub“ korszaknak nevezi és átmeneti stádiumot képez a „Mensch“, a „Mann“ korszakhoz. Teljesen hasonló a nő átgubbdzása is. Ezen idő alatt a sváb legény megszűnik a családi élet benső melegét élvezni, a szülő már nem tekintenti benne a gyermeket, hanem azt a tényezőt, aki a házassága által a jövőben majd a vagyont nagyobbítani fogja. A fiú a béresgyerek nivójára süllyed, az istállóban hál és semmiféle szorosabb családi összeköttetésben nincsen része. Szabadjára engedett csikó, aki szilajabb minden négy lábú pajtásánál! Az iskola megszűnik előtte; a vallás csak a vasárnapi nagymisében él, de akkor sem vallási értelemben; a törvény ismeretlen előtte a maga nagyságában, mert csak eseteket ismer, melyek nagy okok alapján támadtak ugyan, de eredményük oly csekélylyé lett, hogy az néki nem imponál! A tisztességről fogalma sincs. A köszönést nem ismeri, miután azt tőle senki meg nem követeli; az erkölcsöt pedig eltörli előtte, a rakoncátlan hullámokban csapkodó erkölcstelenség, ami a sváb falu legcsufosabb jelensége.

A fiút az erkölcstelenségben senki sem gátolja. Önálló minden tekintetben, alkalom pedig annyi kínálkozik, hogy szinte megcsömörülhet tőle. Hogy milyen botrányos az a szülők által támogatott erkölcstelenség, azt minden sváb falu a maga megundorító gyalázatosságában mutatja fel naponkint. A szabad szerelem nem buvik el a nagy nyilvánosság előtt, hanem ott kacérkodik a vadak módjára naplemente után minden ház előtt a vasárnaponkint a korcsmai táncban.

Senki sem ütközik meg rajta, sőt háborgatni sem merészkedik azt senki. A szokás fogalma szentesíti azt. De hát végre is, nincsen benne semmi rossz. A lányok, dacára annak, hogy 13 éves koruktól kezdve a férjhezmenetelig hetenkint változtatják a szeretőiket — szépen férjhez mennek. A pap, a jegyző, a tanító bár magában megundorodik a naponkénti látványtól, szemet huny: nem akar a falu népével ellenkezésbe jönni, mert közöttük van a bíró fia is, meg az esküdt lánya is! A bíró pedig egyszerűen helyesli az egészet, mert a saját átmeneti korszakában ő sem csinálta másképen. De egyszerre csak előáll az a pillanat, amikor a szabad szerelem a histeriáig fajul és kitör a szerelem fogalmával teljesen ellenkező jelenségben: emberéletet követel! Ez pedig egy rettenetes követelés, melyhez nemcsak a falunak van köze, hanem mindnyájunknak! A „bubok“ szerelmi szórakozása általános látványossággá fajul és átlépi a falusi idyll korlátait bűn által. A falu azonban nem igen rémül össze. Az esetek nagy száma megszokottá teszi a bűnt, a büntetés enyhése pedig elveszi annak borzalmasságát és beléoltja a sváb nép lelkületébe a közönyösséget. A gyilkosok a falu szemében nem az erkölcstelenségnek borzasztó kinövésai, csupán csak rakoncátlanok legények, akik egy családnak ideig-óráig tartó szomorúságot, saját szüleiknek pedig törvénykezési költségeket okoztak.

A büntetést minden megbánás nélkül leülik, sőt tettüket, amint arra példa volt, a legnagyobb cinizmussal jogosultnak akarják elismertetni. És lesznek idővel a többiekhez hasonló gazdag polgárok. Melcher Mártonnak nincs te-

hát még a halálában sem nimbusza a falu leányai előtt. Nem hőse ő szerelmi regényének, szárnalmas alak csupán, akitől a halál sem tudott egyebet csinálni falujában, ügyetlen bubnál.

Az ő tragoediájába beleolvad a komikum is, ami kicsinylést szült az ő tetemének és nimbuszt a végrehajtóknak. Melcher Márton elvesztette a jogot „bubnak“ lenni, mert erőtlen, gyenge volt: agyonlítottta magát! Még a szeretője se gondol valami nagy büszkeséggel reá. De mi összeborzadunk Márton legény holtteste előtt. Előttünk ő nem az, ami a falu előtt, hanem egy vértanu. Vértanu, akit a falu gyászos erkölcstelensége pusztított el. Igazságot ő már nem kap, nincs is rá szüksége, de igazságot kell kapni az összememberiségnek, akinek a derék paraszt legény felebarátja volt. A szüntelen megisméltető esetek szokássá fajultak, melyek praedestinálják a gyilkosságokat. A társadalomnak fel kell lázadnia a falu szokása ellen és annak kiirtását tüzzel-vassal kell követelnie!

A német falvak erkölcstelensége életet követel, a legdrágábbat, ami a földön csak képzelhető. A rettenetes szokás borzalmas vehemenciával terjed és apasztja a lakosság számát, megfosztja az anyát gyermekétől, megfosztja a nemzetet a munkás karoktól. És abban a pillanatban, amikor a gyilkosság megszűnt egyszerű jelenségnek lenni és a fokozatos ismétlődés azt a szokás jellegével ruházta fel, abban a pillanatban fokozódnia kell a megtorlásnak is, a törvénynek teljes szigorával kell az irtás munkáját megindítani. A judikatura előtt meg kell szünni a mellékkörülményeknek, meg kell szünni az egyedüli esetnek s helyette a számnak kell im-

— Wie Sie wissen Herr Baron, unser Curort lebt ja von — will ich sagen, ist ja nur für die hohe Aristokratie.

Üssön belétek a menykő! — gondoltam magamban, ezt nagyon jól tudom: persze ezt nem mondtam a Hotel cerberusnak, hanem egy kegyes „Auf wiedersehen“-nel felsiettem jól ismert és szemtelenül drága szobámba, a No. 3-ba.

A lapom egy kiállhatatlan arisztokrata organumnak megbízásából időztem évenként a világfürdőn, ahol az emberek mindent megcsélekedtek, csak éppen nem fürödtek (legalább nyilvánosan nem, mint Abbáziában) és irtam nap nap után tudósításaimat a többi között még arról is, hogy öfensége Guatemala prezuntív trónörököse, (akinek a fotografiája ott fityeg már a bélyeggyűjtők albumában) Gagabigajo herceg ur ma délben déleuropai növényt evett: t. i. jofajta kukoricát Pusztá-Kuláról.

Az ember nem is hiszi el, hogy ez is érdekli a világot!

Az első dolgom volt átnézni a Kurlisztát. Fürdöm ugyan talián fürdő tivoli gyönyörű vidéken, de azért német konzorcium kezében van. Huncut német! olyan vice Biarritzot teremtett a posványos makaróni televényen, hogy már Natália exkirálynét is ide várják telni.

Édes Kurliszta, miesoda kedves megle-

petés! Itt vannak mind, mind a régiek! Az öreg, elegáns piktor, aki a la Henry IV. szakállával, gunyos mosolyával, viruló arcával és gomblyukában a legdrágább orchideával ma is veszedelmes nőhódító és dacára, hogy 40 éve nem volt otthon — veszett magyar; Mstr. Brown a Morning Post fürdő tudósítója, a milliomos bohém, aki örökké szerelmes és soha nem házasodik; a kedves Dupont, a francia művésziskola titkára, a legszellemesebb rágalmazó, az asszonyok örökös veszedelme; Tamásy, a snajdig huszárezredes, Bigtown, az amerikai, mind-mind itt voltak már és amint feltételeztem, ott ültek együtt a kifeszített kék-sárga csikos ernyő alatt — abban az édes, bizalmas kis sarkában a Café, le roi de Perse-nek.

Sietve átöltöztem és futottam a régi fészek felé. Az angol már az esplanade sarkán észrevett és egy óriási hipp-hippet ordított felém, úgy hogy egy elegáns szőke lady nyomban fitos oroszkájához emelte a lorgnettjét és érdeklő tekintet rajtam végig értékes panama kalapja alól.

Rettenetes konsternáció keletkezett, amikor odaértem. Valamennyi egyszerre akart átölelni, csak az obester elégedett meg egy hatalmas oldboxal: ez volt nála a legnagyobb édeskedés. Alig tudtam szóhoz jutni. Az angol nyomban wiskyt hozatott, Rátky, az öreg piktor, aki már csak királynőket fest (pompás sikerrel!) két üveg rheimsi pezsgőt dugatott

a hűtőbe, a többiek hasonlóképen. Végre azután, midőn mindegyikkel megittam a kötelet, engediek szóhoz jutni.

Elmondottam én is egyévi fürdőn kívüli életemet, azután ők is, míg végre úgy 6 órára fordult az idő és mi hozzáltunk az évek óta folyó tanulmányozáshoz.

Nekünk mindenkit kellett ismernünk és erre a legpompásabb hely a Café le roi de Perse, ami ősi fészünk.

A nagy terras bal sarkában jövünk össze már évek óta — persze valamennyien: „mi mágnások!“ Nagybárára agglagények a többiek, akik megszokták már, hogy innen nézik ebből az exotikus páholyból az előttünk nyüzsgő életet. Ezek folyamán valami diskrét ismeretséget kötöttünk az előttünk felvonuló fürdővel és soha sem keressük a „közelebbit“ és mégis jobban elmulatunk, mint bárki ezen a millioktól zavaros tündérszigeten. Akik már többször voltak itt, azok kedvesen köszönnek felénk, mint ahogyan a régi jó ismerősök szoktak, pedig nem is beszélünk velük.

Az asztal doajenje a piktor. Ő minden nőt ismer, aki csak elhalad a terras előtt és szereti is mindegyiket azzal az önzetlen szeretettel, amelylyel a tudós szereti csak témáját. Két nap elég ahhoz, hogy valamennyit megismerje.

Most is, amikor már kibeszéltük magun-

ponálól, a törvény teljes súlyával eleget tenni. Mert a szám mutatja a rettenetes ismétlődést. A falu élén álló és a társadalom tisztességes fejlődését szabályozó, ellenőrző tényezőknek pedig minden eszközzel oda kell törekedniük, hogy a nép ne a szokást lássa a gyilkosságban — hanem a borzasztó bünt: a felebarát, a gyermek megöletését!

Ridegen, minden szépítgetés nélkül szemébe kell vágni a szülőknek: ti vagytok a bűnösök, ti, akik az éretlen fiukat kiteszítjátok a családi körötökből, elvonjátok őt az iskola áldásos levegőjétől és prédájává teszitek annak a fajtalankodásnak, melyeket magatok istápolatok és amelyben megszületik a legnagyobb emberi bűn: a gyilkosság. Meg kell velük értetni a bűn borzasztóságát, ki kell irtani lelkületükből az általán ismert német közönyösséget, meg kell őket minden törvényes eszközzel tanítani az isteni és emberi jogok, a törvény tiszteletére ott, ahol nem a vagyonról, hanem a legdrágábbról esik a szó: az emberi életről. Mert a milyen dicséretes a sváb paraszt vagyonszerzési törekvése, e törekvés beteg körképpé változik, midőn azt a közönyt látjuk nála, amivel egy emberi élet kioltását szemléli.

Az eszme körét tágítani kell, hogy az ne csak a pénz imadására, a vagyonszerzésre irányuljon; a vagyonán alapuló gőgjét, melynek alapján a pénzével mindent elérhetőnek hisz, meg kell alázni az által, hogy balhitének nem adjuk meg a táplálékot. Mert a vagyongőg is a bűn szülője és az erkölcsösség elűzője náluk; mindent megengedhetőnek tart, mert szerinte minden megfizethető! Ennek a gőgnek is ott van egyik ütése

a Márton legény összeroncsolt koponyáján: az elbizakodottságé! A börtönből hazatérő gyilkost pedig ki kell közösíteni a társadalom köréből. Rá kell minden alkalommal mutatni arra a bélyegre, melyet az isteni tanítás és a törvény végrehajtó hatalma sütött a gyilkosra.

Amíg a tökéletes megbánás és javulás be nem állott, meg kell akadályozni azt, hogy a gyilkos beleolvadjon társadalmába és ezáltal mintegy igazságot lásson borzasztó cselekedetében.

Az utcai fajtalankodást a törvény összes megengedett eszközeivel üldözni kell, mert a falu nemcsak a népe, mint azt sokan hiszik, hanem az egész országgé. Az ország tekintélye pedig nem tűrheti a sváb parasztok szemérmertenségét a világ szeme láttára!

Az említett módok az egyedüliek, a melyek a bünt megakadályozzák. A lelkész, a jegyző, a tanító és a felvilágosított kaputos ember van pedig hivatva arra, hogy e módokat használja is. Feljogosítja őket erre részint a törvény, részben pedig a társadalom.

De ezekre nem elegendő a szószék, a hivatalos szoba, a paragrafusok rideg alkalmazása, hanem egyedüli módja az: ha rámutatnak a bűn okára, ha rámutatnak ridegen, leleplezetlenül a borzasztó következményekre azok, a kik arra hivatvák és szemükbe mondják a jó, tisztességes, vagyonszerző németeknek, hogy minden megvehető — de az igaz becsület sohasem!

Selyemtenyésztésünk.

Rácmilitics, 1903. aug. 5-én.

Jelen soraimmal nem célozom az egész országban, hanem csak Bács-Bodrog vármegyére, mint hazánk első selyemtermelő megyéje selyemtenyésztésének rohamos fejlődését

feltüntetni, hogy tisztelt olvasóim csakugyan beláthassák, hogy selyemtenyésztésünk mily fontos nemzetgazdasági ág.

Bács-Bodrog vármegyében 1880—1901 ig gubók után 11.121,204 korona fizettetett ki. Ezen időtől fogva ismét szaporodtak a tenyésztők, úgy hogy 1901—1902. évben termeltek összesen: 899351 kgr. gubót, melyért kifizettek 1.657,338 kor. 08 fillért.

Nemde tisztelt olvasóim, ez szép összeg egy vármegye szegény lakosai két évben szerzett keresményük selyemgubók után? Továbbmenve, megnézzük mily összeget kerestek az 1903. évben, mely keresetet bátorodom beváltó állomásonként kimutatni:

1. Apatin beváltott	7373 kg.	12402 kor.
2. Baja	39234 "	72422 "
3. Bácsalmás	28107 "	51844 "
4. Hódcsanak	25672 "	45633 "
5. Kula	29725 "	54412 "
6. N.-Palánka	65353 "	119545 "
7. Obecse	49012 "	84439 "
8. Overbász	65803 "	121740 "
9. Parabuty	17623 "	31048 "
10. Szabadka	11729 "	22159 "
11. Titel	46533 "	84034 "
12. Topolya	20064 "	34626 "
13. Ujvidék	56627 "	103355 "
14. Zombor	42673 "	79200 "
15. Zsabya	46944 "	84371 "

Összesen termeltetett: 550471 kg. 977503 kor.

Kérdem már most, mit tett volna a szegény nép az idő alatt, ha selyemhernyót nem nevelt volna? Napszámba menjen? Hiszen manap már a tehetősebb földművesnek napszamosokra nincs vagy alig van szüksége, mert minden munkájához vanuk már rendelkezésére álló gépek. Vagy ki tudna a selyemtenyésztéshez hasonló kereseti forrást ebben az időben a szegény népek ajánlani? S nem szép, ha egy vármegye szegény lakosai rövid 5—6 hét alatt 977503 koronát kereshetnek!? Kereshetnének még többet s tán kétszer annyit is, ha nem volna lombhiány!

Ezen csak úgy lehet segíteni, ha elegendő eperfát ültetünk a közutakra, a közterekre, azokat ápoljuk, gondozzuk s azon földművelő, kinek földje az utak szélén lévén fiatal fákkal bevannak ültetve, ne kövessen el rosszakaratulag oly dolgokat, hogy e fácskák kipusztuljanak csak azért, mert idővel árnyékot vett földjére s a lombzedés ideje alatt tán 2—3 méternyi terjedelemben a vetés elgázoltatik a földjén — az elgázolások nem történtek levélszedés alkalmával, hanem igenis akkor, amidőn a gyümölcs a fáról lehull és a sertések és gyerekek keresik a vetés közt. Hogy azonban ez se történjék — jövőre oltuk be a fákat oly fák galyaival, amelyek gyümölcsöt nem hoznak és akkor a bajon segítve lesz — s így gondolja meg, hogy az a szegény, ki kénytelen selyemhernyót tartani, miután embertársa, tán rokona is s hátha ő vagy gyermekei, esetleg valamely balsors által sújtva ily helyzetbe jutnának, nemde jól fog esni szintén a néhány korona, melyet a selyemtenyésztés által megszerezhetnek, hogy a legszükségesebb kiadásait vele fedezhesse.

A legnagyobb feladat a szederfák megóvása terén a községi előljárásságra hárul, ezen köteleességük teljesítésében rendelkezésükre állván a községi rendőrség. De a magyarországi tanítói kar, ki a nép közvetlen érintkezője, buzdítsa néplünket a szederfa ültetéséhez, hiszen teljesen pénz nélkül kapiák

kat, ami nálunk hamar megtörténik, nyomban a piktorhoz fordultam:

„Antus bátyám készítettünk vázlatokat?”

„Hogyne fiam — felelt hamiskásan mosolyogva — hisz eddig se tettünk egyebet a nemzetközi komákkal. De várjál csak, tegelébb is a hazaiakat vesszük...”

Megtöltötte a poharakat, ittunk, azután mint a prédára leső párdue szegelte érdekesen kék, de villogó szeméit az esplanade nyugsgő tarka tömkelegére.

Esetelő volt már. A nap mint egy bucsuzó szép szerelmes asszony, lassan, lágyan, mintha minden hatalmát egy kéjes bucsupillantásba akarta volna foglalni az éj pereméig siklott, ott egy pillanatra minden sugarát oda lövelte hozzánk bucsucsökként — azután hirtelen eltűnt a szeszélyes dombok mögött. Az égen vérvörös reflex támadt, mintha annak azurját iecsókolta volna a távozó: az ég belepirult a csókba!

Minden megteltt egyszerre valami kéjes hangulattal. A kéklő erdők, a fák, a titokzatos bokrok, a pompás növények, melyek mintha csak paranesszóra tették volna, megnyitva kelyhüket, kibocsájtották abból azt a bódító illatárt, amitől a ragyogó asszonyok kéjes lomhasággal siettek végig dőlni a kényelmes padokon, mintegy lenyűgözöttek annak delejes hatalmától. A villanyos reflektorok kigyultak, a zene-csarnokban a bersaglieri banda valami lágy

Strauss keringőbe fogott... távol pedig, nagyon távol, sejtelmes zuhogása hallatszott finoman, gyengén... tivolí vizeséseinek.

A piktor most hirtelen felénk fordult, szikrázó szeméi haragot árultak el. Dühösen rácsapott az asztalra:

— Bitangság és csalás az egész élet! Nézzetek, mily isteni itt minden, de mégis minden csak hazugság! Az asszonyok... és itt gőresösen összeszorította ökleit... azok az átkos asszonyok, sziszegte dühvel fogai közé és elhallgatott, komoran, gondolatokba merülve...

Kérdőleg néztünk rá s ő tekintetünket megértve, kisvártatva rá folytatta:

... Igen, mind bűnös. Ma tiszta szemmel látok, nem kábit el sem az olasz ég, sem a káprázó butonok.

E pillanatban egy magas termető, gyönyörű asszony haladt el előttünk. Derékát fejedelmi szabású sűrű ruha borította s remegő csipőin aláomló szoknyájával, uri lomhasággal söpörte az asztalt. Rózsás füleiben villogó kohinorok rezegtek és amint elhaladt a füleink előtt, melynek háttéréből egy hatalmas reflektor rózsaszín üvegén át szórta sugarait, úgy tűnt fel előttünk, semmit és mégis mindent sejtető szemével a rózsaszínű kaballsztikus millióben: mint minden veszedelmek esábitó Génusza.

a fákat vagy csemetéket, mutassuk meg a fák helyes ültetési és ápolási módját, mert hazánk és néptünk javára tesszük ezt s mi haszna volna annak, ha a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter ez áldozatokhoz még milliókat adna, ha a községi elöljáróságok és a magyar tanítói kar nem támogatja elegendően ezen nemes cél elérésében?

Sajnos azonban, hogy míg egyrészt az illetékes körök és személyek fáradságot nem ismerő buzgalommal és kitartással teljesítik hivatalos és hazafias kötelességeiket, addig többször hangzik fel panasz a selyemtenyésztők ajkairól a gubók tulszigi megválogatása miatt. De hiszen vegyük csak az életben, van-e valami anyag vagy áru, melyből a jó és rossz anyag egyformán legyen fizetve, hanem a jobb drágább, a silányabb olcsóbb. És kérdem, igazságos volna-e az, hogy olyan tenyésztő, ki rendes és kifogástalan gubókat hoz, épp úgy legyen fizetve, mint az, ki silány minőségűt hoz a beváltásra? Mindenki látja, hogy ez lehetetlen; de ha elegendő lesz szederfa állományunk s néptünk az okoskerü tenyésztésben mindinkább ki lesz tanítva, jobb minőségű lesz a gubó, a tenyésztő több pénzt is fog kapni.

A fenti összeget kapták a tenyésztők gubóikért. De aztán hány szegény leány és nő keresi kenyerét a pete készítés körül? Hogy a tenyésztők egészséges petét kapjanak, az országos selyemtenyésztési felügyelőség mindent megtesz a pete készítés körül, hol évről-évre 2—300 személy keresi kenyerét.

Hiszen Szegzárdon, hol a petét göröcsövezik, 600 leány van alkalmazva a nyári hónapokban. Azonkívül még hány leány keresi kenyerét a raktárakban, hol egész nyáron át késő őszig van elfoglalva?

Hány leány keresi kenyerét manap már a fonodákban egész éven keresztül? Igen sok esetben szegény vagy beteges szülőknek gyámolítója és talán egész családjának is eltartója.

Igy selyemtenyésztésünk rohamos növekedését, valamint a tenyésztők és selyemfonodákban foglalkozó munkások keresetét az alábbi számok mutatják:

Tenyésztő községek száma: 1902-ben 2667, 1903-ban 2682.

Tenyésztő családok száma: 1902-ben 94,605, 1903-ban 107,064.

Termelt selyemgubó összesen kilogram: 1879-ben 2507, 1902-ben 1.343,125, 1903-ban 1.706,975, 1880—1903-ig 20.656,347.

Termelők keresete a selyemgubó után: 1879-ben 5618, 1902-ben 2.418,627, 1903-ban 3.098,386, 1880—1903-ig 38.323,725.

Selyem iparral foglalkozók keresete: 1879-ben 1782, 1902-ben 1.538,283, 1903-ban 1.600,000, 1880—1903-ig 17.851,574.

Összes keresete azoknak, kik selyemtenyésztéssel és a selyemgyárakban foglalkoznak: 1879-ben 7400, 1902-ben 3.956,911, 1903-ban 4.698,386, 1880—1903-ig 56.175,300.

Ezen számokból láthatjuk mily óriási anyagi hasznot hoz a selyemtenyésztés.

És végül kérdem: van-e a selyemtenyésztésnek az óriási anyagi hasznon kívül erkölcsi haszna is? Igenis és pedig oly fontos az, hogy tőle hazánk jövője és jóvoltája is némileg várható.

Napjainkban ugyanis a magas kormány felhívásokban felhívja a lelkészeket, tanítókat, elöljáróságokat és hatóságokat, világosítsák fel a népet a pálinka ártalmasságáról és tartózkodják tőle, mert tudni illik, a mi vidékünkön nagyban divik a szeder boggyóból való pálinka égetés. — Kérdem, melyek azok

az eszközök, melyek által eme test és lélek öltözékétől távoltarthatók? Véleményem szerint ha nem fő s legfontosabb eszköz, de lényeges szintén a selyemtenyésztés, mert a tenyésztők, kik a lombra vannak utalva, nem gondolnak arra, hogy pálinkát főzzenek s ennek karcosságát még borszeszszel is fokozzák, hanem hogy hernyóiknak elegendő lombot adhassanak s a gubók utáni összegből családjukat ruházzák s aratás előtt sok minden félére lévén szükségük s mily jól esik ilyenkor az a néhány fillér! Vannak községek, hol ahelyet hogy a selyemtenyésztéssel foglalkoznának, pálinkafőzéssel iparkodnak magukon segíteni. — Iszik az apa, anya, iszik a gyermek. Hol van ily családban boldogság?

A gyermekek teste elcsenevészedik, lelke eltompul, a tanító pedig, ki egy oly gyermeket nevel, valóságos martirja neki, mert a legjobb akarata mellett sem képes őt valamire oktatni s a tanító sóhajában mindig az a fohász emelkedik ég felé „Uram ments meg bennünket ily ifjúságtól, mert hazánk az alkoholizmus által megmérgezett lakosainak teste lelke beteg s a mely országban ily nép lakik, annak a nemzetnek második évezrede nagyon laza talajra van építve.“

A selyemtenyésztés fokozása a kívándorlás és szociálizmus terjedésének meggátolására szintén hatással lehet, mert a sok eszköz mellett szintén hatással van a nép nyomorának némi lektüzdésére és ha ezen eszközök száma akkora lesz s mindannyit igénybe vesszük, szegényeink érdekében, úgy biztosak lehetünk, hogy nemes fáradozásunknak meglesz a kellő jutalma s ez: Hazánk és szegény néptünk jóléte, boldogsága!

Gebhardt György.

Bács-Bodrog vármegyei községi tanító-egyesület közgyűlése.

A Bács-Bodrog vármegyei tankerületi általános tanító-egyesületnek 1903-ik évi augusztus hó 16—17. napjain Zenta rendezett tanácsu városában tartandó XXVIII. rendes évi közgyűlés sorrendje a következő:

Első nap. Vasárnap augusztus hó 16-án délelőtt 9 órakor választmányi ülés.

Ennek tárgya: a választmány bizottságokra oszlik; a közgyűléshez beérkezett összes ügyiratokat, indítványokat átvizsgálja, azokra javaslatokat készít; a közgyűlési tételre vonatkozó határozati javaslatokat véglegesen szövegezi és a közgyűlésnek a tárgysorozatát, annak beosztását megállapítja.

Második nap. Hétfőn augusztus hó 17-én d. e. 9 órakor közgyűlés.

Ennek tárgya:

1. Elnöki megnyitó.
2. A járáskörök elnökeinek előterjesztései.
3. A következő tétel tárgyalása:

a) „A népiskolai szakszerű felügyelet“. — Előadó: Novoszel János Zentáról.

b) „Az elemi rajzoktatás és ennek fokozata az iparos tanonciskolában“. — Előadó: Haraszti Gyula Szabadkáról.

c) „A házi ipar meghonosítása, különös figyelemmel a munkás néposztály téli üres idejének hasznos betöltésére“. — Előadó: Zabik László Overbászról.

4. A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába“ kiküldött képviselők jelentései és ennek alapján a nem állami tanítók fizesztésének rendezése tárgyában javaslatétel.

5. Az általános ügyrend tárgyalása.

6. A szakosztályoknak megalakítása.

7. A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 86241. számú körrendelete értelmében az alapszabály módosítása iránt intézkedéstétel.

8. Az „Évkönyv“ kiadása fölötti intézkedés.

9. Pénztárvizsgálat s a felmentvény megadása fölötti határozat.

10. Az 1903—1904-ik évi költségvetés megállapítása.

11. Az állami gyermekvédelmi törvény végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri szabályzat módosítása iránt a „Magyar Tanítók Otthonának“ megkeresése fölötti határozathozatal.

12. A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába“ egy évi időtartamra képviselők kiküldetése.

13. Az 1904-ik évi közgyűlési tételnek a megállapítása.

14. Az 1892-ik évi közgyűlési határozat XXI. pontja értelmében a jövő évi közgyűlés helyének a kijelölése.

15. A választmány javaslata alapján előterjesztendő indítványok fölötti intézkedés.

16. Tisztujtás.

A 3-ik pontban az a) b) c) alatti tételre vonatkozó határozati javaslatok, valamint a tárgysorozat 4., 5., 6. és 7. pontjaiban megjelölt tárgyak már a központi választmány összejelésében beható tanácskozás alá kerülnek. Felkérem azért a választmány tagjait, hogy ezen előkészítő ülésre teljes számban megjelenjen sziveskedjenek; az egyesület tagjait pedig arra, hogy amennyiben a tárgyalandó tételre vagy szervezeti kérdésekre javaslataik, indítványaik volnának, ezeket a választmány rendelkezése alá bocsátani sziveskedjenek, illetve annak indokolt előterjesztésére lehetőleg személyesen jelennének meg, mely alkalmal tanácskozási joggal élhetnek.

Tájékozás és mihez tartás végett pedig a következőket kérem tudomásul venni:

a) A tagok vagy vendégek Zentára érkezésének pontos idejét és módját (gőzhajón vagy vasuton-e) a rendező-bizottság elnökének, Bokody Márton urnak Zentára kérem betérjeszteni. — Ugyanide terjesztendő be az elszállásolás iránti megkeresések is.

b) A rendező-bizottság működés helye a központi elemi iskola épülete. A választmányi ülés a főgimnázium épületében, a közgyűlés a város háza dísztermében lesz megtartva.

c) A Zentán e napokra eső „Közgazdasági“ és „Iparkiallítás“ megtekintése, valamint a Szegeden megnyitott „Iparostanone és segédek“ munkaiállitásának tanulmányozására átránduló csoport vezetése körül a rendező-bizottság nyújt felvilágosítást, illetve kalauzol.

d) Kedvezményes gőzhajó utazáshoz ezuttal is elegendő az „Állandó igazolási jegy“ előmutatása. A cs. kir. szab. dunagőzhajózási társulat I. ad 1915/34639. számú engedély alapján a Baja—Titel és Szeged—Titel vonalszakasz közbeeső állomásairól Zentára utazó egyesületi tagjaink részére augusztus hó 14-től 22-ig terjedő időre a II. oszt. jeggyel az I-ső helyi, fedélzeti jeggyel a II. osztályu helynek használatát engedélyezte.

„Állandó igazolási jegy“-et megkeresésre a központi elnökség ad ki.

e) A vasuti kedvezményes jegyeket — a bejelentésekhez képest — az összes államasutak és a Bács-Bodrog megyei helyi érdekű vonalszakaszokra kiterjedőleg — ugyancsak a központi elnökség küldi szét.

Ezen jegyek augusztus hó 12-én küldetnek szét.

A bajai céllövész társulat jubileuma.

Mint már azt jeleztük, a bajai céllövész társulat fenállásának százéves fordulója alkalmából 1903. évi augusztus hó 15., 16. és 20. ik napjain a lövészkert helyiségeiben emléktünnepélyvel egybekötött nagyszabású díjlövészetet rendez, melynek sorrendje a következő:

Augusztus hó 15. én a lövészet reggel 8 órakor veszi kezdetét és tart déli 12 óráig, délután 2 órakor folytatódik és tart este 7 óráig.

Augusztus hó 16. án a lövészet reggel 8 órakor kezdődik és tart déli 12 óráig, délután 2 órakor folytatódik és tart este 7 óráig.

Augusztus hó 20. án a lövészet reggel 7 órakor kezdődik és tart reggel 9 óráig, folytatódik délelőtt 11 órától 12¹/₂ óráig, továbbá délután 3 órától délután 6 óráig mikor a lövészet beszünttetik és következik az osztályozás és a díjak ünnepélyes kiosztása.

A lövő díjak a következők: Szemere Miklós cs. és kir. kamarás féle versenytáblán általa adományozott díjak: I. díj 150 kor., II. díj 100 kor., III. díj 80 kor., IV. díj 50 kor., V. díj 40 kor., VI. díj 30 kor., VII. díj 20 kor., VIII. díj 20 kor., valamennyi díszes foglalatban.

Az ünnepi verseny céltáblán eddig beérkezett díjak: József főherceg, dr. Császka György kalocsai érsek, Gromon Dezső államtitkár, Schmausz Endre főispán, báró Vojnits István, Latinovits Géza orsz. képviselő, Baja város közönsége, Bajai takarékpénztár, Bajai kereskedelmi és iparbank, Bajai kölcsönös segélyző egyesület, Eckert Jánosné urnő, Beck Miksa, Ertl István, dr. Gaál Ernő, Somogyi Emil urak által felajánlott és többek által kilátásba helyezett szebbnél-szebb és értéke- sebb tárgyak, valamint a Lövész-egyesület által is kintűzött díjak.

A rendes céltáblán a következő találó díjak vannak: I. díj 50 kor., II. díj 40 kor., III. díj 30 kor., IV. díj 25 kor., V. díj 20 kor., VI—XII. díj 10—10 kor., XIII—XV. 8—8 kor., valamennyi díszes foglalatban.

Közép lövések díjai egy mint a rendes céltáblán. Dr. Reich Aladár orsz. képviselő ur díját (ezt íróeszköz) a kezdő lövőknek ajánlotta fel, ezt tehát azon kezdő lövész vihethi el, ki ezen ünnepélyen legjobban lő.

Ezen díjakon kívül a két verseny egy a rendes céltáblán az első díjat nyerők egy mesterjelvényvel tüntettetnek ki, a mély lövés kivételével.

Ez alkalommal felkérjük a társulat t. c. tagjait, úgy pártfogóit, hogy az ünnepély emelése céljából tisztelet lövődíjakat pénzben vagy értéktárgyakban felajánlani sziveskedjenek és kérjük ezeket beosztás végett Eckert István főlövész-mester urhoz beküldeni.

Intiző lövész-mesterek: 15. én Bittermann Károly és Gebhardt Dezső. 16. án Bittermann Károly és Gebhardt Dezső. 20. án Bittermann Károly, Gebhardt Dezső, és Somogyi Emil.

A jubileum tulajdonképeni főnapjának programja a következő: Délelőtt 9 órakor ünnepi istentisztelet a ferenciek templomában. 12 órakor díszbéd a lövőkertben. 3 órakor kezdődik a fényesen dekorált lövészkertben a bazár-ünnepély, a pezsgős-, csukrázda-, virág-, trafik- és konfetti-pavillonokban Baja város urhölgyeinek szives közreműködése mellett.

Ugyanezen időben más helyt mulattató látványosságok („Régiségmuzeum“, „Balatoni

halászat“, „Magyarok bemenetele“, „Belgrádi konak“, Tréfás képviselőház): Bébé verseny, Világposta, a Fortuna pavillonban tréfás állandó tárgysorsjáték. stb.

A zombori filharmoniai társulat fuvó gyermekzenekara és cigányzenekar állandóan hangversenyez. Este 8 órakor diszkivilágítás, villamos ivlámpákkal. Este 9 órakor nyílt színpadon, kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben ének-, párijelenet-, magánjelenet-, szavalat-programból összeállított hangverseny Bodrogi Leona, dr. Klein Mátyásné Szőgyi Gina, Koltai Ilonka, Peschke Irma urhölgyek és Brucier Zsigmond, Hesser Andor urak szives közreműködésével. Este 11 órakor táncestély. A díszbédre részvételi jegy személyenként 3 korona. Váltható a pénztárnál. A részletes programot az ünnepély napján megjelenő „Emléklap“ c. alkalmi újság fogja közölni. Az ünnepély iránt, megyszerte óriási érdeklődés mutatkozik.

A pápa és az érsek.

— Főpásztori körlevél. —

Dr. Császka György érsek a pápa választás eredményéről a következő körlevelet adta ki.

„Anyaszentegyházunk a közel múltban elvesztvén legfőbb pásztorát, nem szűnt meg „könyörgő alázattal ostromolni Isten végtelen kegyességét, hogy olyan pápát adjon neki, ki irántunk való kegyes gondjaival Előtte kedves legyen, a hivek üdvösséges kormányzásáért pedig Isten dicsőségére véget nem érő tiszteletben részesüljön.“ És ime imádságunk meghallgatásra talált; az Anyaszentegyházat szüntelenül kormányzó isteni Gondviselés nem sokáig hagyott bennünket árván, mert új pápát adott nekünk, „hogy az Úr népét erényekre vezesse és a hivek lelkét mennyei illatok árával töltse el.“ Ugyanis hivatalosan értesülünk, hogy a pápaválasztásra összegyűlt biboros testület folyó hó 4. én Szent Péter utódjává, a mi Szentséges Atyánkká megválasztotta Főmagasságu és Főtisztelendő Sarto József urat, biboros velencei patriárkát, ki X. Pius nevet vett föl.

Örülj tehát és örvendezz, Sion leánya, mert gyászod napjai véget értek. „Örüljetekek és örvendezzetekek, Sion gyermekei, Uratokban, Istenetekben, mert megadta nektek azt, a ki az igazságra oktasson beneteket.“ (Joel 2. 23.) Hagyjatok fel tehát a szomorúsággal és öltözzetek ünnepi díszbe. Sietve menjünk az Ur házába, hogy elzengjünk ott hálaénekeinket. Az isteni Irgalmasság trónja előtt leborulva imádkozunk megválasztott Szent Atyánkért: „hogy az Isten tartsa, éltesse és boldogítsa őt itt e földön s ellenségei ne győzedelmeskedhessenek fölötte.“ Kérjük az Istent, hogy adjon neki dicsőséges és boldog kormányzást s hogy „őt reá bizott nyájával együtt mindig“ az üdvösség útján vezesse és oltalmazza.

Azért is ezen soraim erejénél fogva következőleg intézkedem az Urban:

1. Ezen körlevelem vétele után a templomok összes harangjai félóránál szóljanak.

2. Másnap pedig úgy főszékesegyházamban, mint minden plébánia és szerzetesi templomban ünnepies nagy mise legyen (Missa in festo Cathedrae S. Petri, die 18. a Januarii cum oratione „Deus omnium fidelium pastor et rector“) a végén a nagyobb szentségtartóban a legméltóságosabb Óltáriszentséget ki kell tenni és Előtte Te Deum-ot énekelni, mialatt az összes harangok zugjanak.

3. Ezen ünnepies nagy misét a hivek tudomására kell hozni s erre a világi hatóságokat és katolikus egyesületeket is meg kell hívni.

4. Ezentul a szentmisék canonjába mostani Szentséges Atyánk nevét annak helyén be kell foglalni. — Kelt Kalocsán, 1903. aug. 5. én. György, érsek.

A keresztény világ-egyház örvend és ünnepel, mert a kath. hivek imája meghallgatást nyert Istennél; — az árván maradt egyháznak pápája van: Sarto József biboros, velencei patriárka személyében, ki folyó augusztus hó 4. én megválasztván, a X. Pius nevet vette fel. — Ezen nagy öröm kifejezéséül városunkban kedden — e hó 11. én a 8. órai estharangzó után egy félóránál a kath. templom összes harangjai szólni fognak; — másnap pedig aug. 12. én — reggeli 9 órakor az új pápa szerencsés megválasztásáért és boldog uralkodásáért a helybeli róm. kath. templomban „Te Deum“ mal egybekötött hálaadó istentiszteletet fog tartatni, melyre a hitbuzgó kath. hivek előre láthatólag nagy számban fognak egybeseregleni.

H i r e k.

Kinevezés. A király Vékey Zoltán szegedi járásbírói albirót az óbecsei kir. járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Graf Kálmán újvidéki kir. adóhivatali tisztet a pozsonyi adóhivatalhoz adóhivatali segédé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kruspér István baróti állami polgári iskolai tanítót az újvidéki állami polgári iskolához és Teleky János újvidéki állami polgári iskolai rendes tanítót a zilahi államilag segélyezett községi polgári fiúiskolához jelenlegi minőségükben áthelyezte.

Egyházi hír. Az érseki hatóság Leszib István moholi káplánt Fajsza, Kuczka Péter fajszi káplánt Moholra áthelyezte.

Császka György adományai. Császka György Kalocsa jótékony érseke ismét tekintélyes összeget áldozott a nőnevelés ügyének. A szabadkai nőzárda iskola kibővítésére 3600 koronát, a zombori érseki óvónőképzőintézet bővítésére 10,000 koronát és a bajai nőzárda iskola bővítésére 35,000 koronát, összesen 48,600 koronát adott a saját pénztárából.

Óvónő választás. Bácsmadarason folyó hó 6. án megtartott óvónő választáson egyhangulag Tury Róza okl. óvónő választott meg.

Névmagyarosítások. Stockbauer József vezetéknévét „Szegedi“-re, Stampfer József „Szegő“-re, Haasz Mihály „Halász“-ra és Wittmann Gyula „Várad“-ra magyarosították vezetéknévüket. A névmagyarosítók bácskai tanítók. — Weisz Adolf zentai m. kir. adótiszt, valamint kiskoru leánya Veronika vezetéknévét „Vas“-ra, Vogenberger József zombori m. kir. csendőr pedig „Vári“-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Esküvő. Prokecz Károly kishegyesi gyógyszerész folyó hó 5. én vezette oltárhoz Kiss Erzsike kisasszonyt Kabán.

† **Lajthay János.** Altalános mély részvételt keltett a szomorú gyászhir, hogy az egyházmegyei klérus köztiszteletben és becsületben álló tagja Lajthay János kupuszina plébános, érseki iskolalátogató és a zomborvidéki r. k. tanítóegyesület nagydíj elnöke meghalt. A megboldogult Isten, király és haza szolgálatában eltöltött magas papi hivatásában az elsők között buzgólkodott, munkálkodott és úgy a templomban, az iskolában és a társadalmi életben a krisztusi szeretetnek volt a hirdetője. Ezt hirdette a templomban a szószék magasságáról és tanította az iskolában és munkássága nyomán

aldás fakadt. Kiváló egyházi szónok is volt, kinek emelkedett szellemű, magas szárnyalású beszédei sok lelki gyönyörűséget fakasztottak. Gyászos elmulásáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Lajthay Benjámin mélykúti jegyző mint testvér, Lajthay Mariska mint huga, özv. Lajthay Iguáné szül. Szabó Ilka mint sógornője mélyen szomorodott szívevel jelentik a szeretett testvér, nagybátya és sógornak Lajthay Nep. János kupuszinai plébános és érseki iskolalátogató és a zomborvidéki róm. kath. tanítóegylet elnökének folyó hó 7-én déli 12 órakor a halotti szentségek ábitatos felvétele után történt elhunytát. A drága halott hült teteme folyó hó 9-én délután 4 órakor fog a kupuszinai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Kupuszina, 1903. évi augusztus hó 7-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! — A zombori egyházkertületi papság is gyászjelentéssel emlékezik meg elhunyt paptarsa haláláról: Tetszett a mindenható Istennek, ki beláthatatlan gondviseléssel intézi földi életünk mulandó napjait, főtiszteendő Lajthay Nep. János érseki hivatalos iskolalátogató, Kupuszina községnek buzgó plébánosát és a zomborvidéki róm. kath. tanítóegylet nagyérdemű elnökét életének 62-ik, áldozásának 38-ik s plébánosi tisztségének (Okéren és Kupuszinán) 24-ik évében hosszas szenvedés és az előkészítő szentségek ábitatos felvétele után f. hó 7-én Magához szőlítani. Az elhunyt hült teteme vasárnap, e hó 9-én délután 4 órakor fog a kupuszinai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1903. évi augusztus hó 8-án. Legyen a szeretett paptársnak fájdalmas elmulása e földön, boldog ébredés a mennyben!

A megyei tűzoltószövetség versenye Ujvidéken. Bács Bodrog vármegyei tűzoltószövetsége az 1903. évi augusztus hó 29-én és 30-án nagyszabású versenyeket rendez Ujvidéken, a vármegyében levő összes testületek részére. A versenyek sorrendje a következő: A versenyek 1903. évi augusztus hó 30-án délelőtt 8—12 és délután 3—5 óra közt tartatnak meg. Versenyre a megyei tűzoltószövetség minden tagtestülete jelentkezhet. Jelentkezni csakis írásban a megyei tűzoltószövetség elnökségénél Zomborban lehet. A bejelentés alkalmával világosan kitéendő, hogy mely sorozat alatti versenyben kíván részt venni. Versenyre csakis szabályszerűen egyenruházott és felszerelt tűzoltók bocsáthatnak. Az I. II. és III. sorozatok közül valamely testület legfeljebb két sorozatra, vagyis két fecskendő-alakra jelentkezhetik, míg a IV., V., VI. és VII. sorozatokra bármely tagtestület, tehát az is, mely az előző versenyekben részt vett, jelentkezhetik, mindazonáltal oly korlátozással, hogy a IV. versenysorozatra egy testület csakis egy csoportot, az egyéni versenyekre pedig legfeljebb egy tagot jelenthet be. A VIII. sorozatra csakis a versenyek első három sorozatának valamelyikére jelentkezett testületek jelentkezhetnek, tényleg részt azonban csak azok vehetnek, melyeket a jury az előzetesen meg-ejtett testületi versenyek alapján erre érdemecknek ítélt. A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltószövetség egységes gyakorlati szabályzatának második javított kiadásában foglalt előírás mérvadó és a versenyzők minden teendőikben ahhoz kötelesek alkalmazkodni. Minden attól való eltérés hibául rovatik föl. Ugy a szerelésnél, valamint a vizsaszerezésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendőek, a tömlővezetékek kigazítandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak. A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezérője a „vizet” jelet a kéthangú jelzővel megadta. A VIII. sorozatban jelzett támadásnál a szerelés a vizugár kilövellésével tekintetik befejezettnek. A visszaszerelés, mely a IV. sorozat 2. pontja, az V. és VI. sorozat alatti versenyek kivételével csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban

kiindulási állásukat újra elfoglalták. A gyors-szereléseknél, illetve a támadásnál minden külön vezérszó mellőzésével a jelek kéthangú jelzővel és sippal adandók meg. A szükséges nyomó legénységéről a helybeli önkéntes tűzoltótestület gondoskodik. A versenyhez szükséges szerekről a szövetség elnöksége gondoskodik. Minden egyes versenysorozatra külön versenydíj állapítatik meg, mely mint első díj elismerő okmány kíséretében adatik ki a nyertesnek, míg második díjként elismerő okmányok adatnak. Az első díjat nyert testületeknek a versenyben résztvett tagjai külön-külön résztvevési igazolványokat kapnak.

Műkedvelők előadása. A cservenkai aranyifjúság szombatán, f. hó 15-én az ottani „Vadászkürt” szálló nagytermében műkedvelői előadást rendez. Ez alkalommal színpadra kerül: „A cigány”, a cservenkai szép lányok közreműködésével.

Zombor szab. kir. város felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 1., 2. és 3. napjain történik, mindenkor d. e. 9—12 óráig. Ugyanazon napok délutánjain vannak a pótló és javító vizsgálatok. Az intézetnek három osztálya van. Az alsó (I.) osztályba azok vehetők fel, akik a közép- vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel végezték. A felső osztály tanulói az iskolai év végén érettségi vizsgálatot tesznek, mely képesítés tekintetében a gimnázium, reál, vagy bármely felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgálatával egyenlő értékű; e szerint jogosít a katonai egy évi önkéntességre is. A helybeli tanulók tandíja évi 60 korona, a vidékieké 80 korona, melyet félévénként előre kell lefizetni. Ezenkívül minden tanulónak fizetnie kell: felvételi díj címen 4 koronát, az országos tanári nyugdíjalapra 6 koronát, az ifjúsági könyvtárra 2 koronát és az évvégi értesítőre 1 koronát. Szegénysorsu, jó előmenetelű tanulók tandíjmentességben részesülnek és iskolai könyveket is ingyen kapnak. — Minden egyébre nézve készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság és vidéki szülőknek fiaik elhelyezésére szívesen ajánl tisztességes családokat. A helyek megválasztásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a tanulók a helybeli magyar, német és szerb nyelveket otthoni társalgás útján is elsajátíthassák. A felső keresk. iskola igazgatósága.

Pályázat az adai földmives iskolába. Zombor szab. kir. város tanácsa a következő pályázati hirdetményt teszi közzé: Az adai m. kir. földmives iskolánál a város közönsége által létesített egy ösztöndíjas hely, folyó évi október hó 1-ével üresedésbe fog jönni, ennél fogva ezen ösztöndíjas helyre ezennel pályázat hirdettedik. Az ösztöndíjas helyet elnyert növendék ingyenes lakás, élelmezés és tanításban részesül. A tanfolyam két évig tart, a felvételi feltételek pedig a következők. 1. betöltött 17 éves életkor, 2. erős, egészséges testalkat és a beoltás sikerét igazoló orvosi bizonyítvány, 3. irni és olvasni tudás, 4. feddhetlen erkölcsi magaviselet, 5. kiskorúknál gyámi vagy szülői beleegyezés. Felhívtnak ezen ösztöndíjas helyet elnyerni óhajtók, hogy a kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi augusztus hó 20-ig bezárólag a városi tanácshoz címezve nyújtsák be, mert az ezen határidőn túl beérkezett folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Halálos elgázolás. Az örült kocsihajszának, ami különösen a munkaidőben divatozik a sváb falvakban, ismét egy újabb áldozata van Kerynáján egy szerencsétlen fiatal leány személyében. F. hó 7-én d. u. 6 óratájban a szerencsétlentől járt leány maga hajtotta be a kocsit a faluba. Miközben a falu főutcáján haladt, mellette vágattak el a faluból jövő tres kocsik, melyeken subancok hajtották a lovakat, akik ráshintottak a leány által hajtott lovakra. Erre a lovak megbokrosodtak, elragadták a kocsit, a leány pedig oly szerencsétlentől bukott ki abból, hogy a kerekek átmentek altestén, halálos sérüléseket okozva. A leányt, aki egy jómódu falusi gazdának családjához tartozik, nyomban apja lakására szállították, ahol rövid idő múlva ki-szenvedett.

A Romániába utazó magyar kereskedők figyelmébe. A szegedi kereskedelmi és iparkamarát értesítette a kereskedelemügyi miniszter, hogy a konzulatusoktól vett értesítés szerint a Magyarországból Romániába menő kereskedelmi utazók több ízben elmulasztják itthon beszerezni a Romániával kötött és az 1894. évi XIV. t. c.-be iktatott kereskedelmi szerződés IV. cikkében előirt igazolványt, minek következtében azután Romániába a pénzügyi hatóságok részéről nehézségekkel találkozhatnak. Figyelmezteti ezért a kamara az érdekelteket, hogy a nehézségek elkerülése céljából a kivánt igazolványok megszerzését el ne mulasztja.

Vidéki kiállítók a zentai kiállításon. Ezeknek a névsorát azért is közöljük, hogy kimutassuk, minő iparág nincs Zentán kellően képviselve. Ismeretes ugyanis, hogy a kiállítás szabályai szerint csak oly vidéki iparosok állíthatnak ki Zentán, akinek az ipara helybeli által képviselve nincs. Kiállítanak tehát: Thurzó János szélrostakészítő (Bulkesz), Brankovits Sándor kaptafakészítő (Obecse), Plesz Sándor kaptafakészítő (Szeged), Staffner Sebestyén vésnök (Szeged), Márton István tekeasztalkészítő (Szeged), Várad Lajos kovács (Hodmezővásárhely), ifj. Hodács János kocsigyártó (Szeged), Fiedor József kocsigyártó (Szabadka), Eckert Ferenc rézmtlves (Baja), Rottmann Imre fémöntő és butorgyár (Szabadka), Witz Ferenc szitagyáros (Ujvidék), Fogel Ede bronzmtlves (Szeged), Hetzel Jakab trienrkészítő (Ujsovje), Friedmand és Lancz ércnyomó (Szeged), Frankl Jakab paszománkészítő (Szeged), Richter Ferenc harisnyakötő (Szabadka), Montallion József műszövő (Szabadka), Récs János műszövő (Ujverbász), Récsér Fülöp né paplankészítő (Szeged), Michel Ferenc, Stand Jakab műszövek (Cservenka), Szabó József fonalkészítő (Szabadka), Kulinyi Simon műszövő (Cservenka), Kern Péter műszövő (Petrovaszelló), Kudlik Ádám hangszerkészítő (Szabadka), Stand Lajos műszövő (Ujverbász), Telsch Gáspár bőrdő és vadászati felszerelő (Zombor), Halász József szivarzopóka gyáros (Cegléd), Morvai Novák Antal cemetgyáros (Szabadka), Lövy Mór kőfaragó (Szabadka), Angeli Henrik esztergályos (Szabadka), Zanin Andorné székkészítő (Szabadka), Kemény Manó hangszer és jágszerekny készítő (Szeged). Ezekon kívül még több fővárosi és vidéki műkertész állít ki.

Erdélyi fürdők. Az erdélyi részek híres fürdőire rendeznek kirándulást a székely társaságok. Az utazás Marosvásárhelyről augusztus 18-án veszi kezdetét.

Nevezetes látóvalók: Marosvásárhely, Szászrégen, Csikszék, Kézdivásárhely, Brassó városok. Székely, csángó, szász és oláh községek. A román határszél Tölgyesenél, Predealon és Sinaiban. Örmény templom Gyergyószentmiklóson. A vécsi várkastély, hol Kemény Simon és János Zsigmond laktak.

Csikszentdomokoson Báthori András fejedelem sírja. Madéfalva, Bukov osztrák generális székely irtásának színhelye. Továbbá a szavatai sóhegyek, sziklák és sóstavak, a parajdi sóbánya, Szent-Anna tó, a világhírű „Büddő” kénbarlang, Bálványos vár, a tűzímádó székelyek fészke, a „Pokolsár” Kovásznán. A Maros és az Olt folyók forrásai stb.

A kirándulók az utat a Székelyföld leg-szebb vidékein, a Maros és Olt völgyeiben, a Keleti Kárpátok és a Hargita hegység vad-regényes hegyi útjain kocsin teszik meg. Borszéken két napot töltenek és részt vesznek a Szent István napi ünnepélyen (üzijáték és bál.)

A kirándulókat végig az egész székely földi uton a székely társaságok fogadják és kalauzolják.

Résztvételi költség teljes ellátással, vas-uti (II. oszt. 16 zóna) és kocsis díjakkal együtt, az I. csoportban (12 napi ut) 120 korona, a II. csoportban (9 napi ut) 84 korona.

Jelentkezési határidő augusztus 12-ike. Az érdeklődőknek részletes úttervet és költségjegyzéket küld Maros-Vásárhelyről a Székely Egyesület és Székely Társaságok irodája.

A szalmaözvegyek főszezonja.

Hogy mit jelent a szalmaözvegyesség fogalma, azt a legtöbben csakis hir-hallomásból tudják. Mert azok, akiknek volt már részük a szalmaözvegyességben, azok féltve őrzik titkukat, nem mondják el másnak, mi történt, micsoda kalandokon mentek át a szalmaözvegyesség ideje alatt. Csak legfeljebb azok tudnak róla, akik maguk is szerepeltek benne, szóval a befentesek. Ezek meg rendszeren olyan egyének, akik ezt a közmondást vallják a legnagyobb igazságnak: „Ne szólj szám, nem fáj fejem“, vagy: „Hallgatni arany, beszélni ezüst.“ Már pedig ki óhajt fejfájást? Vagy ki ne vágyódnék inkább az aranyra, mint az ezüstre. Amaz értékesebb érc, hát az után kapnak. Így hát a szalmaözvegyek történetére ritkán derül fény, elvéve pattan ki valami. No mert a szalmaözvegyesség pompás valami. Legalább így mondják. De lehet is valami benne. Ki ne örülne a szabadságnak. A szalmaözvegyességben meg bennfoglaltatik a szabadság. Sőt igen jelentős alkotórészt képezi. A házasság tudvalevőleg a rabság szimbóluma. Ha egyszer valaki annak szentélyébe betette a lábát, hát vége az édes, az isteni, az imádott korlátlan szabadságnak. Nincs ezen mit nevetni. Ez így van, kérdezzék meg csak a hű férjeket. Hányszor támad föl beunták a vágy egy kis legény-virtusra. De hát ott áll előttük a fogadalom élő intője, óvója: az asszony. Ez mindent jóvá tesz. Ha a szárny emelkedett is, megint szepten aláhanyatlik. Hat aztán nem lehet egy csöppet sem csodálkozni azon, ha mégis előtér egy időben, akkor, midőn az intő nincs a ház küszöbén belül, amikor valahol idegenben jár, mint például fürdön, vagy a szülői háznál. Ilyenkor megnő a vágyak szárnya, repülésre készlet, megkóstoljuk megint egy kicsit a legényéletet. Amikor olyan jó a tiltott... S ha az asszony megjelen, nem szabad róla semmit sem tudnia, mert akkor kész a baj. Ki kell állania a férjnek az asszony gyanakvó, kutató tekintetét. Ha még oly nehezére esik is. Ha már vétkezett, maradjon továbbra állhatatos. Az asszony meg ne kutasson, ne puhatólazzék, jobb, ha mit sem tud. Az okos asszony nem is kutat. Akkor szent a béke. Másképp földulja a boldogságot egy csöppségért, egy semmisségért. Gondolatban meg kell bocsátania. Tegyen úgy, mintha nem is távozott volna férje mellől, mintha mindig ott lett volna. Ne is gondoljon arra, vajjon mit cselekedhetett az alatt a férj, míg ő távol volt. Igen, asszonyok, ha megjönnek a fürdőzészről, az üdülésről, ne kutassanak, ne legyenek kíváncsiak, csokolják meg férjüket, örüljenek a viszontlátásnak s legyenek ismét jó házi-asszonyok. Ezt fogadják meg már akkor, amidőn elmennek. Ha így cselekszenek visszajövetelükkor, akkor jól cselekedtek... Mert van ám valami a szalmaözvegyességben...

Eladó csemegezőlő bejelentése. A m. kir. földmivélségi miniszter a következő hirdetményt bocsájtotta közre: Termelőink közül mind többen ültetnek csemegezőlőt, az abból várt nagyobb jövedelmet azonban gyakran nem érik el. Abból a célból, hogy a csemegezőlőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, a honnan csemegezőlőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek, felhívom a hazai termelőket, hogy várható eladó csemegezőlő készleteikre vonatkozó adatokat a hátlapon foglalt bélyegmentes bejelentő iven, legkésőbb augusztus hó 20 ik jelentsék be, hogy azokat vidékenként csoportosítva, kimutatásba összefoglalva, közzétehessem. Ezen felhívás és bejelentő-iv a közönség kényelme szempontjából az Országos magyar gazdasági egyesületnél (Budapest, Köztelek), az összes vármegyei gazdasági egyesületeknél, valamennyi pince- és szőlészeti egyesületnél, az összes vincellériszkolák igazgatóságainál, a szőlészeti és borászati felügyelőségénél s a földmivélségi miniszterium szőlészeti osztályában kaphatók s egyszerű levelezőlapon foglalt megkeresésre bárkinek megküldtetnek. A bejelentések a m. kir. földmivélségi miniszterium VIII/1. osztályához címzendők s legkésőbb augusztus 20 ig beküldendők. Félreértések elkerülése végett megjegyeztetik, hogy a jelen

felhívás értelmében jelentkező termelő szőlő-készleteinek eladása tekintetében semminemű irányban sincs lekötve, hanem azt szabadon, belátása szerint legjobb módon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő sem igényt nem formálhat, sem következtetést nem vonhat arra, hogy csemegezőlő termelésének eladását a földmivélségi miniszterium magára vállalja, vagy közvetítse. (M. kir. földmivélségi miniszter.) — Erről a gazdaközönséget azzal értesítjük, hogy bejelentő ivateket a vármegyei gazdasági egyesületünkénél kaphat — és hogy csemegezőlő készletek értékesítésével a „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete (Budapest központi vásárcsarnok) is foglalkozik.

A bankómester. Nagy titkolódzás között sugta meg tavaly őszszel Marsalkó Miklósné a szomszédjának, Scherer Andrásné bácsbrestováci asszonynak, hogy megérkezett és nála szállott meg a zombori bankómester. Aki gyorsan meg akar gazdagodni, mondotta, el ne szalaszsa a kínálkozó alkalmat, mert egyszeres jó bankóért tízszeres hamis bankót kap, amelyet nem lehet a valóditól megkülönböztetni. Schererné kapva-kapott a kínálkozó alkalmon, kivette a takarékpénztárból nyolcezer forint összezsugorgatott pénzét, amelyért nyolcvanezer forintot ígértek neki. A bankómester megérkezett és szemle alá vette az ezreket s hozzá fogott a rajzoláshoz. De mivel az egyik bankjegyet gyűrtötnék, a másikat halványnak, a harmadikat sötétnek találta, magához vette mintának mind a nyolcezer forintot, hogy majd a korcsmában az éjjel megrajzolja róluk a hamis bankókat. Másnap a csalóknak már hűlt helyük volt, de a csendőrség csakhamar kézrekerítette Petres Bálintot és Marsalkó Miklósnét, akik akkor már nyakára hágtak a kicsalt pénznek. A zombori törvényszék Petres Bálintot család miatt négy évi, Marsalkónét pedig két évi fegyházra ítélte. A szegedi tábla az elsőrendű vádlott büntetését három esztendőre, a másodrendűt egy évre szállította le. A kuria szüneti tanácsa a vádlottak semmisségi panaszát elutasította.

A gulyás halála. Lelbach Keresztély dubokapusztai szállásán f. hó 6 án, est-törtökön délután egy órakor Hunyadi Antal 58 éves bajsai illetőségű gulyás életének irtózatosságon vetett véget a gondjaira bizott bika. A bika nevezett gulyáson kívül senkit sem tűrt közelében s most is csak fel nem ismerésből támadta meg a szerencsétlen sorsot ért gulyást; a bika ugyanis az akolban delelt s midőn egy óra körül a verőfényes napvilágról a sötét istállóba ment, ismeretes szemkáprázás miatt nem ismerve fel az ott foglaltoskodó Hunyadit, földre taposta, meggázolta, majd midőn a gulyás a vést kerülni akarva a jászolba menekült s ott lefeküdt, a már fékeveszett felbőszült állat újból neki rontott s ott ökleléseivel iszonyu sérüléseket ejtett rajta, így elroncsolta a jobb arcát, halántékát betörte, jobb kezéről teljesen lezuzta a bőrt, felső balkarját eltörte és szemgolyóit kiverte az üregeiből, amely rémitő sérülések következtében Hunyadi 7-én reggeli 6 órára kiszendvedett. A szerencsétlen esetről Bajsza község elüljárósága azonnal megtette jelentéseit az illetékes hatósághoz.

Aki nem vet — mégis arat. Misity Mirkó pacseri munkás nem nagy barátja a mezei munkálatoknak s így a vetéssel és szántással nem sokat törődik. Az aratás iránt azonban nagy hajlamai vannak. De minthogy a saját buzáját, mivel ilyet el nem vetett, le nem arathatta, hát két jó barátját, Ador József és Forgó József birtokosokat lepte meg azzal, hogy gabonájuk egy részét learatja és kicsépele. De mivel a learatott buzát tévedésből a saját házába szállította, a rendőrség följelentette.

Szerkesztői üzenetek.

Tűzérkadét Pétervárad. Versei nem közölhetők. A versek nemcsak rimekből állanak — hanem egyebekből is. Majd ha ezen „egyebekkel“ megismerkedik, akkor esetleg találkozunk még Filippinél.

T. K. Krusevlya. Ne haragudjék, de ön konkurrál az ős vandálokkal! Tépi, zúzza, tapossa a szegény virágokat, pedig azok önnek semmit sem vétettek. Azután kérem valóságos perverziába esik: „Csókkal szívom belőle ki haragját“ — engedelmet kértünk, de az ilyen experimentumért még a legszenvedőbb ideál is „megaprehendálna“. Az ön beküldött versei olyan hangulatot hoztak be a mi derűs redakciónkba, mintha valami rémregény utolsó felvonása játszódott volna le előttünk — és azért, borzongva dugtuk őket a papirkosárba...

HIRDETÉSEK.**Eladó ház.**

Zomborban, Felsőváros, Flórián-utca 384. számú — néh. Hruby Mihály-féle — ház, kerttel együtt örökáron eladó, vagy hasznbérbe vehető.

Bővebbet Flórián utca 370. házzs. a. 3—2

4804. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Temerin községében ujonan rendszerezített s államszolgálatból fedezendő évi 800 korona fizetéssel egybekötött segédjegyzői, — továbbá az ezen községben esetleg a most jelzett állás betöltésével üresedésbe jövő s 840 korona évi fizetéssel egybekötött irnoki, — végre ugyanezen községben leköszönés folytán üresedésben levő és évi 700 korona fizetéssel egybekötött községi végrehajtói állásokra ezenel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1903. augusztus hó 25-éig nyujtsák be. Ujvidéken, 1903. augusztus 5-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

56. és 58. sz.

isk. 1903.

Pályázat.

Az óbecsei:

a) polgári fiúiskolánál 800 kor. fizetéssel és 300 kor. lakbérilletményvel javadalmasított tanítói állásra;

b) polgári leányiskolánál 1400 korona fizetéssel és 300 kor. lakbérilletményvel javadalmasított tanítói állásra.

Miről az állások bármelyikét elnyerni óhajtok azzal értesítenek, hogy folyamodványukat — amelyben a magyar honosság feltétlenül igazolandó — alulírott elnöknel folyó 1903. évi augusztus hó 27-ik napjáig már annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezendő pályázatok figyelembe véteteni nem fognak, nemkülönben azzal, hogy évődös korpótlékban a megválasztottak részesítenek nem fognak, s hogy állásukban egy évi próbaidő után fognak megerősítenek. Óbecsén, 1903. évi augusztus hó 1-én.

Dr. Vojnovits Vladan,
iskolaszéki elnök.

2—1

Kerestetik

egy ügyes ügynök, egy fix fizetéssel és magas jutalékkal díjazott képviselő átvételére. Jó üzletszerzők jelentkezzenek kedden d. e. 11—12 vagy d. u. 2—4 között a „Vadászkürt” szállodában I. em. 4. sz. alatt **LÉSZAYNÁL**.

16550/1903. szám.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium folyó évi július hó 2-án kelt 5857/A. számú intézkedése alapján ezenel közbirre tétetik, hogy az adai határban levő 48^{200/1000} hold „Dudvarszky”-féle szállományi föld egy tagban 42100 korona kikiáltási ár mellett **1903. évi szeptember hó 22-én délelőtt 8 órakor Ada községhezánál** ajánlati tárgyalással összekötött nyilvános szóbeli eladási árverés alá fog bocsáttatni, felsőbb jóváhagyás fentartásával.

Ezen árverésre adai, moholi és bácsotolyai lakosok azzal hivatnak meg, hogy bánatpénzül az árverés megkezdésekor a kikiáltási összeg 10% a teendő le, amely legtöbb ígérlet esetén a vételár 10% ának megfelelő összegre kiegészítendő.

Az árverésben csak feddhetlen jellemű s birtokszerzési joggal bíró adai, moholi és bácsotolyai lakosok vehetnek részt.

A részletes árverési feltételek az árverés napjáig alulírt kincstári jószágigazgatóságnál, a kulai kincstári ispánságnál, Ada, Mohol és Bácsotolya községek elüljáróságánál megtekinthetők.

Arad, 1903. augusztus hó 5-én.

2—1

Kincstári jószágigazgatóság.

Borfiú

azonnal felvétetik **Gerencsér József** vasuti vendéglőjében Zomborban, Szerb és német nyelvet tudók előnyben részesülnek.

661. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Ujszivac községben leköszönés folytán üresedésbe jött 480 korona évi fizetéssel egybekötött gyalogrendőri állásra pályázat hirdtetik.

A megválasztandó egyén a felszerelést a községtől kapja, a ruházatot azonban sajátjából tartozik beszerezni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy sajátkezűleg írt kérvényüket, feddhetlen előzetüket, magyar honosságukat igazoló községi, egészséges és védkötelezettégük elégtételét tanúsító bizonyítványal felszerelve, alulírott elüljáróságnál **1903. évi augusztus hó 25-ig** benyujtsák, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Ujszivac, 1903. augusztus 5-én.

2—1

Az elüljáróság.

980. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Ujpalánka községben üresedésbe jött és havi utólagos részletekben 504 korona javadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra pályázatot nyitunk.

Kik ezen állást elnyerni óhajtnak, szabályszerűen felszerelt kérvényüket **f. évi augusztus hó 25-ig** alulírt közeég elüljáróságához nyujtsák be.

Ujpalánkán, 1903. augusztus 5-én.

Büchler Róbert, **Wagner Vilmos,**
jegyző. bíró.

549. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közbirre teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1903. Sp. III. 353/3. és 348/3. számú végzése következtében dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Engel Bernát és társa cég, Roheim Károly fia zombori cég javára Fischer Samu és neje zombori lakosok ellen 116 kor. 04 fil. és 27 kor. 72 fil. és járulékai erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2701 korona 60 fillérre becsült különféle butor és italokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 855/2. 1903. sz. végzése folytán 116 kor. 04 fil. és 27 kor. 72 fil. tökekövetelés és eddig összesen 94 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban adósok lakásán és üzletében leendő eszközzésére **1903. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. évi július hó 28-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

4929. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyébe kebeleztet zentai járásban fekvő Okanizsa nagyközségben üresedésbe jött községi II. orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

1. Egezer korona évi fizetés.
2. 240 korona lakbér.

3. A községi szabályrendeletben megállapított látogatási díjak, melyek a következők: nappal a községben a vagyonosabaknál 1 kor., szegényebeknél 60 fil.; éjjel ennek kétszerese; szállásokra menve kocsin kívül 3 korona, az orvos lakásán 40 fillér, a szegény betegetek teljesen díjtalanul köteles gyógykezelti.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9., illetőleg az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában előirt képességet igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 23. napjáig** bezárólag nyujtsák be.
Zentán, 1903. július 31.

Dr. Mikosevits Kanut,
főszolgabíró.

2—2

3293. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Melynel fogva alulírott községi elüljáróság részéről ezenel közbirre tétetik, hogy a község tulajdonát képező nagyvendéglő 1903. október 1-től 1906. szeptember 30-áig terjedő 3 évre Bácsföldvár községhezánál **folyó hó 24-én délelőtt 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Zárt ajánlatok az árverés megkezdéséig fogadtatnak el.

Kikiáltási ár 600 korona, melynek 10%-a bánatpénzül teendő le.

Egyéb feltételek a jegyzői irodában tekinthetők meg.

Bácsföldvár, 1903. augusztus hó 3-án.

Lovász István, **Dejanov,**
jegyző. 2—2 bíró.

Acetylen világítás.

Az első magyar engedélyezett

LAKOS NÁNDOR-féle

acetylen-gázvilágítási vállalat, gazdasági gép-, kut- és szivattyu-gyára,

Hydrotechnikai iroda:

BUDAPESTEN (Szövetség-utca 3.)

Délmagyarország részére

ZOMBORBAN,

Széchenyi-körut 348. szám alatt központi műszaki és kereskedelmi irodát állított fel.

Tervrajzokat és költségvetéseket díjtalanul készít.

Acetylen világítás, vízvezeték, fürdő és closet berendezésekről.

Gazdasági gépek, szivattyuk, vízvezetési felszerelések, szerszámok és szerszámok, technikai és gazdasági árukról árjegyzőket ingyen és bérmentve küld.

Szíves megkéréséeket kér

Acetylen-gázvilágítási vállalat

Z O M B O R,

10—5

Széchenyi-körut 348. sz. alá küldeni.